

Aan Provinciale Staten van de provincie Utrecht

<i>Datum</i>	<i>Bijlage</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
3 oktober 2012	4		2012/GM/144

Onderwerp

'Gevalstudie doeltreffendheid subsidie Tijdsordening' en
'Handreiking evaluatie doeltreffendheid provinciale subsidies

Geachte leden van Provinciale Staten,

Hierbij bieden wij u de resultaten aan van het tweede deel van ons onderzoek naar subsidies, bestaande uit een rapport en een handreiking. In deze brief geven we daarnaast een toelichting op onze overwegingen bij het selecteren van de subsidie Tijdsordening en in het bijzonder de rol van de provincie bij deze subsidie.

Tweede deel van ons onderzoek naar subsidies

Op 6 maart jl. publiceerde de Randstedelijke Rekenkamer het rapport 'Inzicht in doeltreffendheid van subsidies' als resultaat van het eerste deel van ons onderzoek naar subsidies. In vervolg daarop is als gevalstudie een evaluatie uitgevoerd van de subsidie Tijdsordening, die samen met gevalstudies in de provincies Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland de bouwstenen leveren voor de Handreiking evaluatie doeltreffendheid provinciale subsidies.

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt: 'In hoeverre is aannemelijk dat de subsidie Tijdsordening doeltreffend is en tot welke inzichten leidt dit voor de wijze waarop de doeltreffendheid van een subsidie is vast te stellen?'

Bij deze brief treft u de volgende documenten:

- het rapport 'Gevalstudie doeltreffendheid subsidie Tijdsordening';
- de 5-minutenversie van het rapport, om in kort bestek kennis te kunnen nemen van de essentie van het rapport;
- de Handreiking evaluatie doeltreffendheid subsidies. Deze handreiking bevat een checklist voor PS bedoeld als hulpmiddel om de doeltreffendheid van subsidies te beoordelen. De checklist bevat kaderstellende en controlerende evaluatievragen. Alle vragen verwijzen met een hyperlink naar de betreffende stap in de handreiking voor GS. In die handreiking vindt u steeds een uitleg, en voorbeelden uit de vier gevalstudies. Vanwege deze functionaliteit is de Handreiking uitsluitend digitaal beschikbaar. We hebben overigens gekozen voor een pdf-formaat, dat wel printbaar is.

Deze documenten en een algemeen persbericht zijn vanaf 10 oktober 2012 te vinden op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Wij verzoeken u vriendelijk dit rapport tot die datum vertrouwelijk te behandelen.

Selectie subsidie Tijdsordening

Mede naar aanleiding van vragen die zijn gesteld over de keuze voor de subsidie Tijdsordening als gevalstudie en het besluit van GS op 10 juli jl. om het subsidiebedrag voor de subsidie Tijdsordening te verlagen (zie Statenbrief met Kenmerk 80B535FC, d.d. 10 juli 2012, ter kennisname geagendeerd voor de commissie MME op 3 september 2012) geven we onderstaand een toelichting op onze overwegingen bij de toegepaste selectiecriteria.

In de onderzoeksopzet zijn vijf criteria vermeld, die als volgt zijn geoperationaliseerd:

Tabel 1 Operationalisatie van de selectiecriteria van de gevalstudie

	criterium	Toelichting	Operationalisatie
1	een financieel relatief omvangrijke subsidie	De aard en omvang van de evaluatie moet in verhouding staan tot het subsidiebudget.	Subsidieplafond 2011 boven € 1,5 mln.
2	een subsidie die wordt verstrekt vanwege een autonome taak van de provincie	Vooraf de grootste subsidies komen voort uit een wettelijke taak, zoals Jeugdzorg, ILG en ISV, hetgeen de eigen sturingsmogelijkheden van de provincie beperkt. Bij een volledig of gedeeltelijk autonome subsidie heeft de provincie meer mogelijkheden om de subsidie (qua voorwaarden en bedrag) bij te stellen.	De provincie heeft relatief veel zeggenschap over en/of bepalende rol bij het wijzigen van het beleid en subsidie-instrument.
3	een subsidie waarvan de beoogde prestaties en doel(en) concreet zijn opgesteld	Hoe concreter het doel is geformuleerd, des te beter zijn prestaties en effecten meetbaar.	De doelstelling van de subsidie is relatief SMART geformuleerd.
4	een subsidie die langer dan 1 jaar bestaat op het moment dat het onderzoek wordt uitgevoerd	Er moet voldoende tijd zijn geweest om prestaties te leveren en effect te kunnen meten.	Startdatum vóór 1 januari 2011
5	een subsidie die de komende jaren naar verwachting zal worden gecontinueerd	De resultaten van de evaluatie kunnen worden benut om desgewenst bij te sturen.	Einddatum minstens na 31 december 2012

Deze selectiecriteria heeft de Rekenkamer toegepast op het overzicht van subsidies van de provincie Utrecht, zoals dat is gebruikt in het eerste deel van het onderzoek. In totaal betreft dit een kleine 100 subsidies. Daarvan hebben 17 subsidies in 2011 een subsidieplafond boven de € 1,5 mln.

In onderstaande tabel zijn deze 17 subsidies weergegeven van hoog naar laag gesorteerd naar de omvang van het subsidieplafond 2011. Via een stoplichtenkleurcodering is aangegeven of een subsidie wel of niet voldoet aan de gestelde criteria. Daarnaast zijn eventuele bijzonderheden vermeld.

Uit tabel 2 blijkt dat de subsidie Tijdsordening (nr. 9) het best voldoet aan de gestelde criteria.

Tabel 2 Overzicht subsidies provincie Utrecht met een subsidieplafond 2011 boven € 1,5 mln.

Subsidie	Subsidie-plafond 2011	Wettelijke taak of autonoom	Doelstelling SMART	Bestaat langer dan 1 jaar	Blijft bestaan	Eventuele bijzonderheden
1 Subsidieverordening Jeugdzorg provincie Utrecht	113.774.00	Wettelijke taak	Nee	Ja	Ja	Al eerder door Rekenkamer onderzocht
2 Uitvoeringsverordening subsidie Inrichting Landelijk Gebied provincie Utrecht	42.285.000	Wettelijke taak	Nee	Ja	Ja	Al eerder door Rekenkamer onderzocht
3 Uitvoeringsverordening Garantiefonds energie provincie Utrecht	20.000.000	Autonoom	Nee	Ja	Ja	Geen gangbare subsidie; garantstelling
4 Uitvoeringsverordening Subsidie Stedelijke Vernieuwing	13.117.844	Wettelijke taak en autonoom	Nee	Ja	Ja	
5 RTV Utrecht	9.615.000	Wettelijke taak	Ja/nee	Ja	Ja	
6 Subsiestelsel natuur- en landschapsbeheer	9.400.000	Wettelijke taak	Nee	Ja	Ja	
7 Uitvoeringsverordening energie-efficiëntie bestaande woningen (Meer met minder)	5.045.000	Autonoom	Ja	Ja	Nee	Al eerder door Rekenkamer onderzocht
8 Tijdelijke uitvoeringsverordening subsidie Startersfonds	3.327.740	Autonoom	Nee	Ja	Nee	Geen gangbare subsidie; Renteloze lening
9 Tijdelijke uitvoeringsverordening subsidie Tijdsordening	2.850.000	Autonoom	Ja	Ja	Ja	
10 Uitvoeringsverordening EFRO Kansen voor West en Pieken in de Delta	2.500.000	Wettelijke taak	Nee	Ja	Ja	Al eerder door Rekenkamer onderzocht
11 Uitvoeringsverordening subsidie Aardgas-afleverinstallaties provincie Utrecht	2.400.000	Autonoom	Ja	Ja	Ja	Geen gangbare subsidie; Renteloze lening
12 Stichting Vrede van Utrecht	2.100.000	Autonoom	Ja/nee	Ja	Nee	
13 Stichting Kunst Centraal	2.070.000	Autonoom	Ja/nee	Ja	Nee	
14 Tijdelijke uitvoeringsverordening subsidie Knelpuntenpot woningbouwstagnatie	1.900.000	Autonoom	Ja/nee	Ja	Ja	Al eerder door Rekenkamer onderzocht
15 Bibliotheken Informatie Service Centrum	1.687.000	Autonoom	Ja/nee	Ja	Ja	
16 Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)	1.518.000	Autonoom	?	Ja	Ja	Maakt deel uit van Evaluatie cultuurnota (2010)
17 Toeristische marketing en promotie	1.500.000	Autonoom	?	Sinds 1 mei 2010	Ja	

Rol provincie Utrecht bij subsidie Tijdsordening

Tijdsordening is een maatregel uit het VERDER-pakket. Op 13 november 2006 hebben het Rijk en een aantal regionale overheden de bestuursovereenkomst 'Bereikbaarheid regio Utrecht' ondertekend. Dit is het startpunt van VERDER geweest. Besloten is om tot 2020 maximaal € 3,1 miljard te investeren om de bereikbaarheid in de regio Utrecht te verbeteren. Het Rijk investeert maximaal € 2,6 miljard en de regionale overheden € 500 mln.

Binnen VERDER werken meerdere overheden met elkaar samen. VERDER bestaat uit de provincie Utrecht, Rijkswaterstaat Utrecht, Bestuur Regio Utrecht, Bureau Regio Amersfoort, gewest Gooi- en Vechtstreek, Regio Utrecht West, Regio Utrecht Zuidoost, gemeente Amersfoort, gemeente Hilversum en de gemeente Utrecht. Alle deelnemende partijen zijn vertegenwoordigd in het Utrechts Verkeers- en Vervoerberaad (UVVB). Het UVVB is een bestuurlijk platform met als doel het verkeer- en vervoerbeleid in de regio te coördineren en af te stemmen. De gedeputeerde van de provincie Utrecht is voorzitter van het UVVB.

Binnen het UVVB is afgesproken om € 3,0 mln. te bestemmen voor het programma Tijdsordening. De provincie Utrecht is binnen het UVVB aangewezen om de subsidie Tijdsordening te coördineren. Dit betekent dat de ambtelijke organisatie van de provincie Utrecht de subsidievoorwaarden hebben opgesteld en hebben vastgelegd in de 'tijdelijke uitvoeringsverordening subsidie Tijdsordening' van de provincie Utrecht. Ook stelt de provincie via haar begroting middelen beschikbaar voor de uitvoering van de subsidie.

Subsidieaanvragers moeten een aanvraag indienen bij de provincie Utrecht en deze aanvragen worden beoordeeld door de ambtelijke organisatie van de provincie Utrecht. De provincie Utrecht controleert achteraf ook of de subsidieontvangers de beoogde activiteiten hebben uitgevoerd.

De subsidie Tijdsordening volgt dus niet uit een wettelijke taak, maar is met bestuurlijke partners afgesproken. De provincie is de bestuurlijke trekker en voert de subsidie namens de deelnemende overheden binnen VERDER uit.

De Rekenkamer heeft de subsidie als 'autonoom' beoordeeld, omdat de provincie van de deelnemende partijen het best zicht heeft op de voortgang en als eerste stappen kan ondernemen om zo nodig bij te sturen. Deze rol heeft de provincie inmiddels gepakt, zoals blijkt uit het besluit van GS om het subsidieplafond te verlagen en in 2013 in samenwerking met de andere VERDER partners over het niet te benutten deel te zullen besluiten.

Wij hopen dat onze bevindingen de provincie meer inzicht geven in hoe de doeltreffendheid van subsidies kan worden vastgesteld.

Desgewenst zijn wij graag bereid onze bevindingen mondeling te komen toelichten dan wel een presentatie over de onderzoeksresultaten te verzorgen.

Met vriendelijke groet,

dr. Gerth Molenaar

directielid
Randstedelijke Rekenkamer

dr. ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA

bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer